

> Retouradres: Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Afrika
Cluster Ambtsberichten
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16275
2500 BG Den Haag

Infolijn 088 – 0430 430

www.ind.nl

Contactpersoon

Secretariaat

T 088 04 34289

F 088 04 32855

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

Bijlagen

--

Datum 6 september 2018
Betreft Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht Libië

Geachte,

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in Libië.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over Libië.

Ik verzoek u melding te maken – waar mogelijk - van Arabische benamingen van bijvoorbeeld organen, posities en verklaringen.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

Ik ben mij ervan bewust dat gezien de actuele situatie in Libië het vergaren van gedetailleerde informatie over Libië problematisch is.

1. Landeninformatie

1.1. Politieke ontwikkelingen

- 1.1.1. Kunt u een beschrijving geven van de belangrijkste politieke ontwikkelingen in Libië sinds het vorige algemeen ambtsbericht, d.d. 20 mei 2016, en de informatie uit het ambtsbericht actualiseren?
- 1.1.2. Kunt u een actueel beeld schetsen van de vredesbesprekingen die er gaande zijn? Hebben deze vredesbesprekingen invloed op de veiligheidssituatie in Libië?

1.2. Veiligheidssituatie

- 1.2.1. Ik verzoek u een beschrijving te geven van de veiligheidssituatie in Libië en daarbij zoveel mogelijk per provincie en voor zoveel mogelijk provincies aan te geven hoe de situatie zich in de verslagperiode heeft ontwikkeld. Hetzelfde geldt voor de belangrijkste steden van Libië. Indien u spreekt over een wijziging van de situatie in een provincie, kunt u dan toelichten waaruit deze wijziging feitelijk bestond.
  - 1.2.1.1. Ik verzoek u hierbij te volstaan met een beschrijving van de feitelijke situatie (waar vinden gevechten en andere soorten van geweld zoals bijv. banditisme e.d. plaats?
    - 1.2.1.1.1. Welke facties/ personen/ commandanten zijn daarbij betrokken?
    - 1.2.1.1.2. Welke gebieden staan onder wiens controle? Kunt u hierbij tevens ingaan op de onderlinge verhoudingen tussen de belangrijkste actoren?
    - 1.2.1.1.3. Vindt er ronseling plaats en zo ja, waar, door wie en op welke schaal?
  - 1.2.2. Ik verzoek u bij de beschrijving aan te geven op welke schaal er gevechten plaatsvinden en welke gevolgen deze hebben voor de burgerbevolking. Kunt u aangeven hoeveel geweldsincidenten er per provincie hebben plaatsgevonden en hoeveel burgerslachtoffers (doden en gewonden) er per provincie zijn gevallen de afgelopen periode?
    - 1.2.2.1. Kunt u hierbij aangeven of het gericht of willekeurig geweld betreft en indien het gericht geweld betreft, tegen wie het geweld gericht is?
    - 1.2.2.2. Kunt u hierbij, zo ver dit voor u mogelijk is, specifiek ingaan op het gebruik en verspreiding van oorlogs- en strijdmethoden welke de kans op burgerslachtoffers vergroten, zoals willekeurige beschietingen?
    - 1.2.2.3. Kunt u aangeven hoeveel mensen slachtoffer worden van ontvoeringen, ontheemding, uithuiszettingen, gewapende overvallen of beroving?
  - 1.2.3. Kunt u aangeven welke provincies en districten door de strijdende groeperingen betwist worden?
  - 1.2.4. Hoe is het gesteld met de veiligheid op de belangrijkste Libische vliegvelden? Kunt u hierbij ingaan op het functioneren van de belangrijkste luchthavens?
  - 1.2.5. Kunt u een beschrijving geven van de veiligheidssituatie in en om de havens van Libië? Kunt u hierbij ingaan op het functioneren van de belangrijkste havens
  - 1.2.6. Kunt u een beschrijving geven van de veiligheidssituatie bij de grensposten van Libië?
  - 1.2.7. Zijn er voor zover u bekend in Libië trainingskampen van IS en/of andere terroristische groeperingen, zo ja kunt u een toelichting geven over deze trainingskampen?

1.3. IS

- 1.3.1. Welk(e) gebied(en) staan onder controle van de organisatie die zichzelf Islamitische Staat (IS) noemt?
- 1.3.2. Kunt u een beschrijving geven van de modus operandi van IS in Libië?
- 1.3.3. Kunt u een beschrijving geven van de positie van vrouwen, personen behorende tot de LHBTI, christenen en andere niet-moslims en sjieten die leven in gebieden die onder controle staan van IS in Libië?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

- 1.3.4. Welke groeperingen in Libië werken samen met IS dan wel hebben trouw gezworen aan IS?
- 1.3.5. Welke groeperingen/milities/stammen/bevolkingsgroepen bieden tegenstand aan IS of hebben specifiek uitgesproken niet voor of juist tegen IS te zijn?
- 1.3.6. Vindt er ronseling plaats in Libië door IS en zo ja, waar, door wie en op welke schaal?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

1.4. *The Shura Council (Majlis ash-Shura) in Derna*

- 1.4.1. Welke groeperingen hebben zich samengevoegd onder de naam Majlis ash-Shura?
- 1.4.2. Welk(e) gebied(en) staan onder controle van Majlis ash-Shura?
- 1.4.3. Kunt u een beschrijving geven van de modus operandi van bovengenoemde groepering?
- 1.4.4. Kunt u een beschrijving geven van de positie van minderjarigen vrouwen, personen behorende tot de LHBTI, christenen en andere niet-moslims, en sjiïeten die leven in gebieden die onder controle staan van Majlis ash-Shura?
- 1.4.5. Kunt u informatie verschaffen over stammen en bevolkingsgroepen die mogelijk gelieerd zijn aan Majlis ash-Shura in Libië?

1.5. *Documenten*

- 1.5.1. Welke documenten kunnen gebruikt worden als identiteits- en reisdocument?
  - 1.5.1.1. Kunt u een beschrijving geven van deze documenten (doel, geldigheidsduur, etc.)?
  - 1.5.1.2. Bij welke instantie kunnen deze documenten worden aangevraagd (en eventueel verlengd) en op welke wijze/procedure?
  - 1.5.1.3. Vanaf welke leeftijd kunnen en/of moeten deze documenten worden aangevraagd?
  - 1.5.1.4. Dient het aanvragen van identiteitsdocumenten in persoon te gebeuren of kunnen derden ook hiervoor worden gemachtigd? Wie kan hiervoor worden gemachtigd?
  - 1.5.1.5. Dient het ophalen van identiteitsdocumenten in persoon te gebeuren of kunnen derden ook hiervoor worden gemachtigd? Wie kan hiervoor worden gemachtigd?
  - 1.5.1.6. Kunnen aanvragen voor documenten vanuit het buitenland worden gedaan. Zo ja, op welke wijze/procedure?
- 1.5.2. Is er een algemene of specifieke identificatieplicht?
  - 1.5.2.1. Zo ja, vanaf welke leeftijd geldt deze identificatieplicht?
  - 1.5.2.2. In hoeverre wordt deze identificatieplicht gehandhaafd?
  - 1.5.2.3. Kunt u een beschrijving geven van de belangrijkste handelingen waarvoor een identiteitsdocument is vereist en op welke manier men zich hierbij kan identificeren?
- 1.5.3. Kunt u informatie geven over de praktische mogelijkheden van documentfraude?
  - 1.5.3.1. Kunt u eventueel ook informatie geven over de meest voorkomende vormen van documentfraude ten behoeve van asielaanvragen in het buitenland?
- 1.5.4. Worden er biometrische gegevens/vingerafdrukken/pasfoto's etc. opgeslagen in een centrale database?

- 1.5.4.1. Zo ja, van welke personen worden hierin de genoemde gegevens geregistreerd? Welke instantie(s) is/zijn hiermee belast? Welke instanties hebben toegang tot deze centrale database?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

2. Mensenrechten

Kunt u daar waar relevant, bij de hieronder genoemde onderwerpen, aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

2.1. Juridische context

2.1.1. Verdragen

2.1.2. Grondwet

2.1.3. Overige nationale wetgeving

- 2.1.3.1. Kunt u hier een beknopt overzicht geven (inclusief de data van inwerkingtreding) van de voornaamste wetgeving die van belang is voor de elementaire mensenrechten zoals straf(proces)recht, familierecht en nationaliteitsrecht?

2.1.3.1.1. Hoe verkrijgt men de nationaliteit van Libië van rechtswege?

2.1.3.1.2. Hoe verkrijgt men de nationaliteit via naturalisatie?

2.1.3.1.3. Hoe verliest men de nationaliteit van Libië?

2.1.3.1.4. Is het toegestaan om naast de Libische nationaliteit nog een andere nationaliteit te bezitten?

2.1.3.1.5. Wat zijn de voorwaarden voor het herverkrijgen van de nationaliteit als men die verloren heeft?

2.1.3.1.6. Kan ook buiten Libië afstand worden gedaan van de Libische nationaliteit? Zo ja, hoe?

2.2. Toezicht en rechtsbescherming

2.2.1. Welke mogelijkheden bestaan er om aangifte bij de politie te doen van een misdrijf?

2.2.1.1. Vindt de aangifte mondeling en/of schriftelijk plaats?

2.2.1.2. Worden aangiftes doorgaans in behandeling genomen? Van welke factoren hangt dit af?

2.2.1.3. Worden aangiften doorgaans voldoende voortvarend behandeld? Van welke factoren hangt dit af?

2.2.1.4. Krijgt men doorgaans een schriftelijke bevestiging van de aangifte?

2.2.1.5. Welke mogelijkheden bestaan er om bescherming te zoeken bij andere (hogere) autoriteiten indien de politie in gebreke blijft?

2.2.1.6. Heeft het in de praktijk zin bescherming te zoeken bij deze instanties? Van welke factoren hangt dit af?

2.2.1.7. In hoeverre kunnen ngo's of internationale organisaties hierbij behulpzaam zijn?

2.2.1.8. Kunt u melding maken van relevante ontwikkelingen omtrent de National Council for Civil Liberties and Human Rights?

2.3. Naleving en schendingen

2.3.1. Vrijheid van meningsuiting

2.3.1.1. Zijn alle internetproviders in overheidshanden of zijn er ook private providers? Indien er private providers zijn, staan deze (inhoudelijk) onder controle van de overheid? Zo ja, onder controle van welke overheidsdienst(en)?

2.3.1.2. Moeten de private providers door de overheid gevraagde gegevens over hun klanten verplicht leveren?

- 2.3.1.3. Moeten gebruikers van internetcafé's hun gegevens achterlaten voordat ze gebruik kunnen maken van de faciliteiten van het internetcafé? Worden de activiteiten van bezoekers gemonitord door het internetcafé?
- 2.3.1.4. Zijn internetcafé's verplicht tot het plaatsen van een internetfilter en zo ja, wie controleert dat?
- 2.3.1.5. Zijn privé-gebruikers verplicht tot het plaatsen van een internetfilter en zo ja, wie controleert dat?
- 2.3.1.6. Proberen de autoriteiten de inhoud van Facebook-, en Twitterpagina's, YouTube accounts en internetdiscussiegroepen in de gaten te houden en zo ja, op welke wijze?
- 2.3.1.7. Worden bij ondervragingen mensen gevraagd hun wachtwoorden te geven van hun Facebook- of Twitterpagina?
- 2.3.1.8. Wordt bij legaal vertrek uit Libië uitreizenden gevraagd naar hun wachtwoorden van hun Facebook- of Twitterpagina?
- 2.3.1.9. Wordt bij legale binnenkomst in Libië reizigers gevraagd naar wachtwoorden van hun Facebook- of Twitterpagina?
- 2.3.1.10. Is het op een website/weblog plaatsen van informatie strafbaar? Zo ja, op basis van welk(e) artikel(en) van welke wet(ten)?
- 2.3.1.11. Zijn er gevallen bekend van personen die zijn veroordeeld op basis van de inhoud van hun weblog, Facebook-, YouTube- of Twitterpagina? Zo ja, op basis van welk(e) artikel(en) van welke wet(ten)?
- 2.3.1.12. Is het verplicht om alle SIM-kaarten van mobiele telefoons op naam te registreren?
- 2.3.1.13. Wordt de inhoud van het mobiele telefoonverkeer (inclusief sms-berichten) gemonitord?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

2.3.2. Vrijheid van vereniging en vergadering

2.3.3. Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging

- 2.3.3.1. Kunt u de positie van religieuze minderheden beschrijven?
- 2.3.3.2. Wat is de positie van soefi's in Libië?
- 2.3.3.3. Komen niet-moslims in de praktijk in het dagelijks leven problemen tegen, zo ja hebben deze problemen specifiek te maken met het feit dat zij niet islamitisch zijn?
- 2.3.3.4. Is er actuele informatie voorhanden over het kunnen uitoefenen van het christelijke geloof?
- 2.3.3.5. Hebben er zich in de verslagperiode veranderingen voorgedaan ten opzichte van de wijze waarop de Libische autoriteiten dan wel feitelijke machthebbers tegen bekering naar het christendom van moslims aan kijken of hier mee omgaan?
- 2.3.3.6. Kunt u ingaan op de houding vanuit de sociale omgeving van moslims die zich bekeerd hebben tot het christendom?
- 2.3.3.7. Kunt u ingaan op de positie van personen die een seculiere, humanistische of atheïstische overtuiging hebben?
- 2.3.3.8. Kunt u met betrekking tot de positie van atheïsten en afvalligen apart beschrijven hoe de afvalligheid van de islam hun positie beïnvloedt?
- 2.3.3.9. Zijn er gevallen bekend van strafrechtelijke vervolging vanwege afvalligheid van de islam? Zo ja, welke straffen zijn er opgelegd?
- 2.3.3.10. Zijn er gevallen bekend van strafrechtelijke vervolging van (bekeerde) christenen? Zo ja, welke straffen zijn er opgelegd?

- 2.3.3.11. Kunt u informatie verschaffen over de houding en reactie (bijvoorbeeld bedreiging, geweld, discriminatie) van medeburgers, gewapende groepen, militias en/of autoriteiten op personen die zich kritisch uitlaten over de islam en/of zich hebben afgekeerd van de islam? Kunt u hierbij ingaan op mogelijke problemen die deze personen in het dagelijkse leven ondervinden? Kunt u dezelfde vragen beantwoorden met betrekkingen tot afvalligheid als ook atheïsme?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

2.3.4. Bewegingsvrijheid

- 2.3.4.1. Zijn er procedures met betrekking tot een in- en uitreis van Libiërs? Zo ja, wat zijn deze procedures?
- 2.3.4.2. Is bekend wat er gebeurt met Libiërs die (na lange tijd) terugkeren uit het buitenland?
- 2.3.4.3. Zijn er leden van specifieke groepen die bij terugkeer naar Libië een (groter) risico lopen op mishandeling? Zo ja, voor welke groepen geldt dat, en wat was hun behandeling? Maakt het hierbij uit welk soort document iemand bij zich heeft bij terugkeer?
- 2.3.4.4. In hoeverre kunnen Libiërs reizen tussen de gebieden die onder controle staan van de verschillende regeringen dan wel feitelijke machthebbers anders dan de Libische autoriteiten (zoals politieke groeperingen en/of militias)?
- 2.3.4.5. Worden er in het algemeen biometrische gegevens opgeslagen? Is er een centrale database met vingerafdrukken of pasfoto's? Zo ja, van welke personen worden hierin de vingerafdrukken geregistreerd? Welke instantie is hiermee belast en wie heeft er toegang tot deze gegevens?
- 2.3.4.6. Kunt u ingaan op de stand van zaken en ontwikkeling met betrekking tot het *National Identity Number System* (NINS)? Kunt u hierbij tevens informatie verschaffen over welke instantie(s) hiermee belast is (zijn) en wie er toegang heeft tot de gegevens?

2.3.5. Rechtsgang

- 2.3.5.1. Hebben zich ontwikkelingen in het rechtssysteem voorgedaan ten opzichte van het vorige ambtsbericht. Kunt u hierbij ingaan op de toegankelijkheid van het Libische rechtssysteem?

2.3.6. Arrestaties, bewaring en detenties

- 2.3.6.1. Kunt u een opsomming geven van de belangrijkste gevangenen? en kunt u hierbij aangeven door wie (dat wil zeggen welke instantie groepering of organisatie) deze gevangenis beheerd wordt?
- 2.3.6.2. Kunt u aangeven hoe gevangenen worden behandeld? Kunt u hierbij ingaan en waar nodig een onderscheid maken tussen officiële gevangenen (gevangenen onder auspiciën van de autoriteiten) en onofficiële gevangenen (gevangenen onder auspiciën van organisaties, militias of feitelijke machthebber anders dan de de facto autoriteiten)?
- 2.3.6.3. Worden overheidsfunctionarissen of personen die behoren tot een groepering die de facto de overheid vormt in een bepaald gebied in het algemeen vervolgd en bestraft als zij dader/verdacht zijn van handeling als marteling, ernstige mishandeling en verkrachting? Zo niet, wat is de reden voor het feit dat de overheid hen voor deze feiten niet vervolgt en/of bestraft?

- 2.3.7. Mishandeling en foltering
- 2.3.8. Verdwijningen en ontvoeringen
- 2.3.9. Buitengerechtelijke executies en moorden
- 2.3.10. Doodstraf

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

- 2.3.11. Bloed- en erekwesties
  - 2.3.11.1. Kunt u aangeven in hoeverre bloed- en eerwraak in Libië voorkomt?
  - 2.3.11.2. Kunt u bij de beantwoording van de vragen aangeven of er eventueel verschillen zijn tussen verschillende etnische groepen?
    - 2.3.11.2.1. Zo ja, is bloed- en/of eerwraak strafbaar onder het geldende strafrecht in Libië? Zo ja, welke bestraffing staat daarop en vinden er daadwerkelijk veroordelingen plaats?
  - 2.3.11.3. Hoe wordt er in de praktijk omgegaan met bloed- en eerwraak?
  - 2.3.11.4. Bestaan er alternatieve oplossingen voor bloed- en erekwesties?
    - 2.3.11.4.1. Zo ja, welke en worden deze ook in de praktijk toegepast? Worden de autoriteiten hierbij betrokken? Zo nee, wordt een eventuele oplossing door de autoriteiten geaccepteerd?
  - 2.3.11.5. Kunt u aangeven wat de reactie van de autoriteiten is indien om bescherming tegen bloedwraak of eerwraak wordt verzocht?
  - 2.3.11.6. Kunt u aangeven welke maatregelen de autoriteiten nemen indien iemand om bescherming tegen bloedwraak of eerwraak verzocht?
  - 2.3.11.7. Zijn gevallen bekend van eerwraak in verband met seksuele oriëntatie of genderidentiteit en kan hiertegen effectieve bescherming van de overheid worden ingeroepen?
  - 2.3.11.8. Zijn uit de verslagperiode gevallen van bloedwraak en/of eengerelateerd geweld bekend waarin strafvervolgning is ingezet en/of daders strafrechtelijk zijn veroordeeld?

2.4. Positie van specifieke groepen

Kunt u, daar waar relevant, bij de hieronder genoemde groepen aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?

- 2.4.1.1. Kunt u aangeven wat de positie is van leden van het justitieel apparaat in Libië? Kunnen zij hun werk uitvoeren of hebben zij te maken met onderdrukking, vervolging etc.?
- 2.4.1.2. Kunt u aangeven wat de positie is van werknemers van NGO's in Libië? Kunnen zij hun werk uitvoeren of hebben zij te maken met onderdrukking, vervolging etc.?
- 2.4.2. Leden van oppositiepartijen / politieke activisten
  - 2.4.2.1. Zijn er ontwikkelingen of veranderingen met betrekking tot de positie van (voormalige) aanhangers van Qadhafi? Staan zij in de negatieve aandacht van autoriteiten of specifieke groeperingen? Kunt u daarbij ingaan op mogelijke regionale verschillen?
  - 2.4.2.2. Zijn er ontwikkelingen of veranderingen met betrekking tot de positie van personen die voor het Qadhafi-regime hebben gewerkt? Staan zij in de negatieve aandacht van autoriteiten of specifieke groeperingen? Kunt u daarbij ingaan op mogelijke regionale verschillen? Wat is de positie in Libië van (familieleden van) personen die hoge posities hadden in het regime van Qadhafi?

- 2.4.2.3. Zijn er ontwikkelingen of veranderingen met betrekking tot de positie van familie- en stamleden van Qadhafi? Staan zij in de negatieve aandacht van autoriteiten of specifieke groeperingen? Kunt u daarbij ingaan op mogelijke regionale verschillen?
- 2.4.2.4. Kunt u een opsomming geven van bevolkingsgroepen, stammen, clans en families waarvan bekend is dat zij loyaal waren aan Qadhafi, of die door de bevolking of bepaalde milities als pro-Qadhafi beschouwd worden? Wat is de positie van stammen die als pro-Qadhafi worden gezien?
- 2.4.2.5. Kunt u aangeven wat de positie is van journalisten en mensenrechtenactivisten, politici en politieke activisten in Libië? Kunnen zij hun werk uitvoeren of hebben zij te maken met onderdrukking, vervolging etc.?
- 2.4.3. Etnische minderheden en stammen
- 2.4.3.1. Wat is de positie van etnische minderheden in de Libische samenleving?
- 2.4.3.2. Hebben er zich in de verslagperiode ontwikkelingen voorgedaan ten opzichte van de Amazigh-gemeenschap en het Tamazight in Libië?
- 2.4.3.3. Wat zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de tribale structuur in Libië in de verslagperiode? Hebben er zich ontwikkelingen of verschuivingen voorgedaan ten opzichte van invloedrijke stammen in Libië? Kunt u een overzicht geven van de invloedrijkste stammen? Hebben hierin verschuivingen plaatsgevonden?
- 2.4.3.4. Wat is de stand van zaken omtrent de positie van de volgende stammen en bevolkingsgroepen; Tubu; Berbers (amazigh); Tuareqs; Tawergha; Mashashya; Qawalish; Si'an; Beni Walid; Warshafana en Tarhuna? Kunt u hierbij ingaan op hun positie, culturele achtergrond en negatieve belangstelling vanuit de autoriteiten, specifieke groeperingen of milities? Kunt u daarbij ingaan op mogelijke regionale verschillen?
- 2.4.3.5. Wat is er bekend over de rituelen en gebruiken van de Tawergha?
- 2.4.3.6. Zijn er nog andere bevolkingsgroepen/stammen die in de verslagperiode in opspraak zijn geraakt/in de belangstelling zijn komen te staan?
- 2.4.3.7. Wat is de positie van (leden van) een stam/bevolkingsgroep met een donkere huidskleur in Libië? Staan zij in de negatieve aandacht van autoriteiten of specifieke groeperingen?
- 2.4.4. Palestijnen en Syriërs
- 2.4.4.1. Zijn er ontwikkelingen of veranderingen met betrekking tot de positie van de Palestijnen en Syriërs in Libië in de verslagperiode?
- 2.4.4.2. Kunt u hierbij ingaan op hun culturele achtergrond en mogelijke negatieve belangstelling vanuit de autoriteiten, specifieke groeperingen of milities?
- 2.4.4.3. Is u bekend of Syriërs en Palestijnen in Libië door de autoriteiten dan wel bevolking of bepaalde milities als pro-Qadhafi gezien worden? Kunt u ingaan op mogelijke problemen die zij hierdoor ondervinden?
- 2.4.4.4. Kunt u informatie geven dan wel een actualisatie ten opzichte van het vorige ambtsbericht geven omtrent de verblijfsmogelijkheden van Palestijnen en Syriërs in Libië?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

2.4.5. Vrouwen

Ik verzoek u een beknopte schets te geven van de positie van vrouwen en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 2.4.5.1. In welke mate zijn vrouwen vertegenwoordigd in (hogere) posities in het maatschappelijk leven? Kunt u ingaan op mogelijke problemen die zij hierdoor ondervinden?
- 2.4.5.2. In welke mate nemen zij aan politieke activiteiten deel en wat is hun rol daarin?
- 2.4.5.3. In hoeverre gelden voor vrouwen bijzondere gedrags- en kledingcodes die niet voor mannen gelden?
  - 2.4.5.3.1. Zo ja, wat zijn de gevolgen voor vrouwen die zich niet aan de kledingcodes houden?
- 2.4.5.4. Zijn vrouwen handelingsbekwaam?
  - 2.4.5.4.1. Is dit anders als zij gehuwd of juist niet gehuwd (bijvoorbeeld weduwe) zijn?
  - 2.4.5.4.2. Hoe wordt hiermee in de praktijk omgegaan, bijvoorbeeld met huwelijkscontracten?
  - 2.4.5.4.3. Vindt gedwongen uithuwelijking plaats? Zo ja, kan een vrouw hiervoor bescherming vragen? Vindt gedwongen uithuwelijking alleen plaats bij vrouwen?
  - 2.4.5.4.4. Wat is de positie van gescheiden vrouwen?
- 2.4.5.5. Is er een dienstplicht voor vrouwen?
- 2.4.5.6. Kunnen vrouwen dienst nemen als beroepsmilitair?
- 2.4.5.7. Kan aan een vrouw een zelfstandig identiteitsdocument en een zelfstandig reisdocument (paspoort) worden verstrekt?
  - 2.4.5.7.1. Zo ja, op welke leeftijd?
  - 2.4.5.7.2. Kan een vrouw deze documenten zelfstandig aanvragen of is instemming en/of begeleiding door een (mannelijk) familielid / echtgenoot vereist?
- 2.4.5.8. Kan een nooit gehuwde, een weduwe of een gescheiden vrouw zonder toestemming van een mannelijk familielid zelfstandig Libië uitreizen?
- 2.4.5.9. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen?
  - 2.4.5.9.1. Zo ja, wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden?
  - 2.4.5.9.2. Geldt dit ook als de dader de echtgenoot is?
  - 2.4.5.9.3. Zo nee, kunnen vrouwen zich normaal gesproken elders in het land bij familie vestigen om zich aan het geweld te onttrekken?
  - 2.4.5.9.4. Wat is in dat geval de positie van de betrokken vrouw?
- 2.4.5.10. Is er een andere mogelijkheid om bescherming te krijgen?
- 2.4.5.11. Zijn er opvangmogelijkheden (vanwege de overheid of particuliere instellingen) voor vrouwen die zich willen onttrekken aan het geweld?

2.4.6. FGM

- 2.4.6.1. Kunt u informatie geven over de schaal waarop FGM in de praktijk voorkomt in Libië? Onder welke bevolkingsgroepen/stammen komt FGM voor?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

- 2.4.6.2. Kunt u informatie geven over ontwikkelingen met betrekking tot de beschermingsmogelijkheden tegen FGM in Libië in de verslagperiode inclusief vlucht- of vestigingsalternatief in Libië?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

2.4.7. LHBTI

Bij het beantwoorden van de volgende en voorgaande vragen verzoek ik u om inzichtelijk te maken welke verschillen er zijn in behandeling, vervolging of acceptatie van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen.

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

- 2.4.7.1. Is mannelijke en vrouwelijke homoseksuele gerichtheid an sich wettelijk strafbaar en/of is het verrichten van homoseksuele handelingen formeel en wettelijk strafbaar? Zo ja, waaruit bestaat de wettelijk bepaalde strafmaat en kunt u aangeven om welk(e) artikel(-en) van welke wet(-ten) het hierbij gaat?
- 2.4.7.2. Wordt in Libië daadwerkelijk strafvervolging ingezet tegen homoseksuelen?
- 2.4.7.3. Voeren de de facto autoriteiten een actief vervolgingsbeleid tegen LHBTI's? Zo ja, kunt u een indicatie geven van de schaal waarop dit gebeurt? Kunt u aangeven waaruit het politieonderzoek en het strafvorderlijk onderzoek bestaat en hoe dit verloopt?
- 2.4.7.4. Kunt u aangeven welke straffen in de praktijk worden opgelegd?
- 2.4.7.5. Kan het bekend zijn van (toegeschreven) LHBTI-gedragingen of -gerichtheid van een persoon in praktijk leiden tot onevenredige of discriminatoire bestraffing of tenuitvoerlegging van een straf die wordt opgelegd bij (strafrechtelijke) vervolging wegens een algemeen delict?
- 2.4.7.6. Ik verzoek u in te gaan op mogelijke ernstige gevallen van discriminatie van LHBTI's door de de facto autoriteiten en/of door medeburgers. Indien LHBTI's ernstige problemen van medeburgers ondervinden, met de gevolgen zoals hier bedoeld, bieden de de facto autoriteiten daadwerkelijk bescherming hiertegen? Bestaat er wetgeving die LHBTI's tegen discriminatie beschermt?
- 2.4.7.7. Op welke wijze rapporteren de media over LHBTI's?
- 2.4.7.8. Zijn er gevallen bekend van personen die openlijk uitkwamen voor hun seksuele geaardheid? Wat zijn de gevolgen voor personen die openlijk uitkomen voor hun geaardheid?
- 2.4.7.9. Hoe wordt er door de sociale omgeving omgegaan met LHBTI's. Is er bijvoorbeeld sprake van geweld door de sociale omgeving tegen LHBTI's? Is het mogelijk dit soort geweld te laten registreren bij de politie?
- 2.4.7.10. Zijn er maatschappelijke organisaties die opkomen voor de rechten van LHBTI's en zo ja, welke en waaruit bestaan hun activiteiten?
- 2.4.7.11. Zijn er opvangmogelijkheden voor LHBTI personen die vrezen voor bijvoorbeeld geweld of gedwongen uithuwelijking?
- 2.4.7.12. Kunt u voor bovenstaande vragen inzake LHBTI's, voor zover relevant, ingaan op regionale verschillen.
- 2.4.7.13. Worden transgenders systematisch achtergesteld? Kunnen transgenders in Libië een geslachtsveranderingsoperatie ondergaan? Worden de geslachtsoperaties vergoed door de de facto autoriteiten? Kunnen transgenders na hun operatie hier openlijk voor uitkomen? Komen zij in aanmerking voor publieke functies? Hebben transpersonen toegang toe medische steun en zorg, met

name medische steun en zorg die verband houdt met de
geslachtsveranderende operatie?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

6 september 2018

Ons kenmerk

2358139

2.4.8. Alleenstaande minderjarigen

- 2.4.8.1. Vanaf welke leeftijd is men wettelijk meerderjarig?
- 2.4.8.2. Vanaf welke leeftijd is men handelingsbekwaam?
- 2.4.8.3. Tot welke leeftijd geldt de leerplicht?
- 2.4.8.4. Bestaan er (overigens) specifieke bepalingen ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaar bereiken?
- 2.4.8.5. Kan aan een minderjarige een eigen reis- en/of identiteitsdocument worden verstrekt? Zo ja, vanaf welke leeftijd?
  - 2.4.8.5.1. Kan een minderjarige deze documenten zelfstandig aanvragen of is instemming en/of begeleiding door een meerderjarige vereist?
- 2.4.8.6. Door wie en waar worden minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders (bijv. omdat deze zijn overleden) normaal gesproken opgevangen?
  - 2.4.8.6.1. Zijn opvangtehuizen voor minderjarigen aanwezig? Zo ja, welke?
  - 2.4.8.6.2. Voor welke minderjarigen zijn deze opvangtehuizen bestemd?
  - 2.4.8.6.3. Zijn er in het algemeen voldoende plaatsen beschikbaar?
  - 2.4.8.6.4. Indien er opvangtehuizen zijn, kunt u dan informatie geven over voorzieningen als het kunnen volgen van onderwijs, de kwaliteit van de medische zorg, de kwaliteit van het eten, de beschikbaarheid van nachtopvang, de kleding en de beschikbaarheid van sanitaire voorzieningen; dit alles naar lokale maatstaven.
  - 2.4.8.6.5. Hoe aannemelijk is het – gegeven de sociale structuur van de samenleving – dat een minderjarige geen opvang bij één van deze personen en/of instellingen heeft?
  - 2.4.8.6.6. Hoe is het toezicht op opvanghuizen geregeld?
  - 2.4.8.6.7. Zijn er overheidsinstellingen belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van repatrianten in het bijzonder?
  - 2.4.8.6.8. Welke ngo's zijn actief in de opvang van alleenstaande minderjarigen en waaruit bestaan hun activiteiten?

2.4.9. Dienstplichtweigeraars en deserteurs

Ik verzoek u alhier een beschrijving te geven van het systeem van militaire dienstplicht en hierbij rekening te houden met de situatie in de gebieden van de verschillende regeringen.

- 2.4.9.1. Hoe worden dienstplichtigen gerekruteerd en opgeroepen?
- 2.4.9.2. Welke documenten worden aan dienstplichtigen verstrekt?
- 2.4.9.3. Wat is de normale dienstplichtperiode en zijn daar uitzonderingen op?
- 2.4.9.4. Zijn er uitstel-, vrijstelling- of afkoopregelingen?
  - 2.4.9.4.1. Zo ja, hoe worden deze toegepast?
- 2.4.9.5. Is dienstplichtweigering en/of desertie formeel en wettelijk strafbaar?
  - 2.4.9.5.1. Zo ja, waaruit bestaat de wettelijk bepaalde bestraffing en wordt in Libië daadwerkelijk strafvervolg ingezet tegen dienstplichtweigeraars en deserteurs?
- 2.4.9.6. Wat zijn in de praktijk de opgelegde straffen?

- 2.4.9.7. Voeren de autoriteiten een actief opsporings- en vervolgingsbeleid tegen dienstweigeraars en deserteurs?
- 2.4.9.8. Is in geval van strafrechtelijke vervolging op grond van dienstweigering of desertie sprake van een onevenredige of discriminatoire bestraffing of tenuitvoerlegging van de straf wegens ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging?
- 2.4.9.8.1. Zo ja, voor welke groep(en) geldt dat en waar bestaat dat uit?
- 2.4.9.9. Voor zover van toepassing wordt u verzocht de bepalingen, voorwaarden en daadwerkelijke toepassing/uitvoering in praktijk van regelingen voor gewetensbezwaren en/of regelingen voor het vervullen van een niet-militaire dienstplicht weer te geven.

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

3. Vluchtelingen en ontheemden

- 3.1.1. Kunt u een feitelijke beschrijving geven van de ontheemden- en/of vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst?

3.2. Binnenlandse ontheemden

- 3.2.1. Zijn er gebieden in Libië waar binnenlandse ontheemden worden opgevangen?
- 3.2.2. Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze gebieden?

3.3. Vluchtelingen asielzoekers en migranten

- 3.3.1. Worden er buitenlandse vluchtelingen in Libië opgevangen? Zo ja, op basis van welke wetgeving en hoe werkt dit in de praktijk?
- 3.3.2. Kunt u een beschrijving geven van de positie van vluchtelingen, asielzoekers en migranten in Libië? Wat is hun situatie in verschillende steden/gebieden? Welke gevaren lopen zij van de zijde van de Libische autoriteiten, criminele groeperingen, militanten en mensenhandelaars?
- 3.3.3. Kunt u een beschrijving geven van de ervaringen van vluchtelingen, asielzoekers en migranten die via de woestijn naar Libië gereisd zijn? Is er informatie beschikbaar over vluchtelingen, asielzoekers en migranten die onderweg slachtoffer zijn geworden van mishandeling, uitbuiting en seksueel geweld?
- 3.3.4. Hoeveel vluchtelingen, asielzoekers en migranten overlijden er in Libië? Kunt u hierbij aangeven hoeveel vluchtelingen, asielzoekers en migranten er overlijden ten gevolge van de omstandigheden tijdens de tocht door de woestijn en hoeveel vluchtelingen, asielzoekers en migranten er overlijden in Libië door de omstandigheden in de plaatsen waar zij verblijven voordat zij de oversteek naar Europa maken?
- 3.3.5. Kunt u een beschrijving geven van de situatie voor vluchtelingen, asielzoekers en migranten in detentiecentra? Hoeveel vluchtelingen, asielzoekers en migranten bevinden zich in detentiecentra in Libië en hoe worden zij aldaar behandeld? Wat zijn de nationaliteiten van deze personen in de detentiecentra?
- 3.3.6. Welke organisaties hebben toegang tot welke detentiecentra voor asielzoekers en migranten? En tot welke detentiecentra hebben organisaties geen toegang? Kunt u beschrijven wat de toegang tot detentiecentra inhoudt? Bijvoorbeeld welke delen niet toegankelijk zijn, met wie er gesproken mag worden en met wie niet?
- 3.3.7. Kunt u een beschrijving geven van de Libische kustwacht? Wat is de structuur van de kustwacht? Welke bevoegdheden hebben zij? Hoe worden de activiteiten van de kustwacht gemonitord? Hebben er in de

verslagperiode veranderingen plaatsgevonden in de werkwijzen van de kustwacht?

- 3.3.8. Kunt u een beschrijving geven van de ontvoering, mishandeling en gevangenhouding van vluchtelingen, asielzoekers en migranten door milities en criminele groeperingen? Waar zijn deze plaatsen van gevangenhouding? Om hoeveel personen gaat het? Kunt u aangeven welke mensenrechtenschendingen hierbij begaan worden? Worden familieleden in het buitenland gecontacteerd om geld over te maken?
- 3.3.9. (Hoe) treden de Libische autoriteiten of internationale organisaties op tegen mishandeling, gevangenhouding en ontvoering van vluchtelingen, asielzoekers en migranten door criminele groeperingen en milities?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139

3.4. Opvang in de regio

- 3.4.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat Libische vluchtelingen worden opgevangen?
- 3.4.2. Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze landen?

3.5. Activiteiten internationale organisaties

- 3.5.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties in en ten aanzien van het land van herkomst?
- 3.5.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR t.a.v. terugkeer van afgewezen asielzoekers uit Libië?
- 3.5.3. Kunt u een beschrijving geven van de rol van UNHCR en IOM in Libië? Hoe vindt registratie door deze organisaties plaats? In hoeverre kunnen zij de mensen in de detentiecentra bezoeken? Op welke wijze werken UNHCR en IOM samen met de Libische overheid?
- 3.5.4. Kunt u een beschrijving geven van de werkwijze terzake terugkeer naar Libië door IOM en overplaatsing van migranten en asielzoekers door UNHCR naar Niger? Welke nationaliteiten komen hiervoor in aanmerking? Welke kwetsbare groepen komen hiervoor in aanmerking? Om welke aantallen gaat het?

3.6. Terugkeer

- 3.6.1. Zijn er gevallen bekend waarin migranten die (gedwongen) terugkeren bij aankomst door de autoriteiten worden mishandeld? Zo ja, wat was hun behandeling?
- 3.6.2. Wordt er bij terugkeer onderscheid gemaakt tussen personen die het land illegaal hebben verlaten en personen die het land op legale wijze hebben verlaten? Zijn er gevolgen voor personen die het land hebben verlaten zonder toestemming van de autoriteiten?
- 3.6.3. Zijn er specifieke veiligheidsrisico's voor vrijwillige terugkeer naar bepaalde gebieden in Libië?
- 3.6.4. Welke problemen kunnen teruggekeerde ex-asielzoekers mogelijk ondervinden?
- 3.6.5. Zijn er leden van specifieke groepen die bij terugkeer vaker worden mishandeld dan leden van andere groepen en zo ja, voor welke groepen geldt dat? Maakt het hierbij welk soort document iemand bij zich heeft bij terugkeer?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Namens deze,

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
6 september 2018

Ons kenmerk
2358139